

ne moremo soglašati z zaključki, ki jih prinaša v zanimivi razpravi o »Kulturnem pomenu imenoslovja rib« v letošnjem Etnologu VIII. Bil je tudi folklorist, politik in strasten turist. Pri svojih turah je pazljivo študiral mofologijo, kar mu je služilo za potopise, opise in nomenklaturu nabranih imen. Prehodil je Julijske, Savinjske, Karnske Alpe, Karavanke, vzhodno Tirolsko, koroške meje, zahodno Štajersko, Salzkammergut itd. Dopisoval je v Planinski Vestnik, Geografski Vestnik, Svobodo, Naše Zapiske in v razne druge liste. V Planinskem Vestniku je od 1914. s presledkom do 1921. in nato do 1926. izšel njegov ciklus tur: »Po Trenti in Soči«. 1928. je izšla knjiga: »Imenoslovje Julijskih Alp«. Zadnje njegovo večje delo pa je »Beneška Slovenija«, ki je izšla v Planinskem Vestniku 1. 1933. v dveh številkah in v vseh letnikih 1934.

I. S.

Dr. E. Kornemann.

Predavanje prof. Dr. E. Kornemann-a v Ljubljani o makedonskem problemu v Starem veku.

Po posredovanju direktorja Etnografskega muzeja, dr. N. Županića, ki je dober znanec vrtislavskega univerz. profesorja za staro zgodovino, g. tajn. svet. dr. Ernsta Kornemann-a, je prevzelo »Muzejsko društvo za Slovenijo« skrb in zaščito za predavanje »O makedonskem problemu v starem veku«, ki se je vršilo v zbornični dvorani ljubljanske univerze, dne 30. sept. 1935. Ugledni nemški znanstvenik, eden izmed zadnjih učencev Theodora Mommsena, je osvetlil z novo lučjo davno preteklost makedonskega dela naše zemlje, ki je bil nekoč prizorišče slavne zgodovine. Prof. Kornemannu je po dvanaestletnem delu uspelo rekonstruirati zgodovino Aleksandra Velikega, ki jo je spisal egiptski kralj Ptolomej. Njegovo znanstveno delo o tem izide v kratkem pri Teubnerju v Lipskem.

Med vsemi Aleksandrovimi zgodovinarji je namreč Ptolomej edini, ki ni samo skušal prikazati obeh silnih genijev, Filipa in Aleksandra, namreč tudi veličino in moč svojega naroda, ki ga je Ptolomej še potem, ko je postal egiptski kralj, tako zelo ljubil.

Makedonski narod je pri Ptolomeju ob strani Grkov in Perzijcev tretja narodna, v samem sebi zaključena celota. Posebej ga je odlikovalo visoko pojmovanje vojaške časti, ki jo je cenil bolj od ostalih dveh narodov. Če Ptolomej našteva ljudstva na Balkanu, omenja Makedonce vedno pred Heleni. Slednje označuje težnja po svobodi, prve pa trda pest njihovega domačega regimenta. Do tega jih je pripravil Filip, kar je Ptolomej jasno pokazal v svojem spisu. »Brez Filipa ne bi bilo Aleksandra«. Makedonski narod se nam tu vidno kaže v nekaki mladostni dobi svojega razvoja, obdarjen s po-

sebnimi viteškimi pojmi. Boj je bil v njegovih očeh tekma med posamezniki, ki ji je prav kakor v homerskih časih pripisoval neko plemenitost. Razlika s homersko dobo je bila v tem, da so Makedonci pojmovali odnose med bojevniki nekoliko bolj demokratično kakor aristokratski narod Grkov. Pred sovražnikom so uvaževali samo osebno dejanje posameznika in »prvega« v bitki so enako častili, najsi je bil general ali prostak. Tudi to je opazna demokratična poteza pri temu narodu. Sploh je stari makedonski narod gojil bolj kakor katerikoli narod na svetu kult dejanja. Čut za stvarnost in predvsem za službo domovini sta bila pri njem tako razvita in tolikanj združena z osebnostjo posameznika, kakor pozneje samo še enkrat v svetovni zgodovini, namreč pri Rimljanih, drugem velikem državnem in dejavnem narodu antike, edinem, ki ga lahko primerjamo po njegovih vrlinah Makedoncem. Skratka: bili so, prav kakor mnogi indogermanski narodi, v starem veku, možat narod z vsemi močnimi vrlinami, ki označujejo to raso, katere največji možje so rivali starodavnim junakom.

Pri starih Makedoncih je bila vzgledna tudi tesna vez med kraljem in njegovo vojsko. Samo enkrat je bilo prekinjeno lepo razmerje med vodjem in vojsko: ob vstaji veteranov pri Opisu, ko se je ljudska zavest množic uprla preko ljudskih pojmovanj zraslemu kralju.

Diadohi so po Aleksandrovi politiki, ki je stremela po osvajanju in stapljanju drugih življev, prešli v čisto makedonsko gospodovalno politiko; na njo je odgovorila reakcija od vzhoda. Tako je makedonski narod po svojem polomu počasi prešel iz samobitnosti v pojem helenstva. Pokazalo se je, da se na vzhodu, ki je bil plen Rimljanov, ne more trajno ohraniti samobitnost zapadnjakov. In tako je bila ne z Bal-

kanskega, ampak z Apeninskega polotoka na razvalinah od Makedoncev ustvarjenega zgrajena edina zapadna svetovna država, Balkan pa se je maščeval s tem, da je od 3. stoletja po Kr. prav tako raznacionalizirani rimski državi postavljaj cesarje in da je Konstantin Veliki prestavil Rim na Bospor, v bližino izhodišča stare makedonske države.

Prof. Kornemann si je v Ljubljani ogledal naše kulturne naprave in znanstvene institucije in je v uvodu retorično dovršenega predavanja s posebnim priznanjem naglasil cvetoči razvoj Ljubljane in znanstveno višino njene univerze.

ARHEOLOŠKO PISMO IZ BELOKRANJSKEGA

Podzemelj ob Kolpi, dne 4. sept. 1934.

Antična zgodovina na osnovi pisanih izvorov je v glavnih črtah končana. Ali človeški duh, ki se vedno vpraša odkod, s tem ni zadovoljen, ker kramp in lopata često spravita na dan ostanke ljudskih kultur iz starejših dob, ko v dotični deželi še niso poznali črk in pisanja. Zato ima danes prazgodovinska arheologija prednost pred klasično, ker ona gre nazaj do začetkov starejše kamenite dobe, to se pravi preko 100.000 let nazaj.

To poletje (1934) se lahko pohvali naša prazgodovinska arheologija, ker je delala na treh mestih intenzivno: Prof. Srečko Brodar v Potočki Zijalki na Olševi, ki hrani ostanke iz mlajšega paleolitika, dalje na Vačah pri Litiji in v Podzemlju s kulturo hallstattske (1000.—400. pr. Kr. in laténske (400.—1. pred Kr.) dobe. V Potočki Zijalki je kopal in proučeval izkopanine g. Srečko Brodar, na Vačah in v Podzemlju pa naš preizkušeni arheolog, prof. dr. Walter Schmid.